

รับที่ 7643 252
วันที่ 15 ก.ย. 2552 1906

ที่ กษ 0303/ 8140

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200

14 กันยายน 2552

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษากำแพงแสน
และโครงการชลประทานแม่กลองใหญ่ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน จำนวน 2 ฉบับ
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับลงวันที่ 7 พฤษภาคม 2533
2. สำเนากฎกระทรวง ฉบับที่ 42 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
การชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485
3. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน ในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษากำแพงแสน
เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ....
4. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย เป็นทางน้ำชลประทาน
ที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ...
พร้อมด้วยบันทึกคำชี้แจงรายละเอียด บันทึกหลักการและเหตุผล และแผนที่ท้ายกฎกระทรวง
จำนวน 100 ชุด

ด้วยกรมชลประทานรายงานว่ามีการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานนอกภาคเกษตรกรรม
เพิ่มมากขึ้น ในการนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์จากการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานอย่างเต็มที่ และเพื่อให้การใช้น้ำ
เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชลประทาน
และเป็นการรองรับการขออนุญาตใช้น้ำจากภาคอุตสาหกรรม การประปา และภาคธุรกิจอื่นที่จะมีขึ้นในอนาคต
สมควรกำหนดทางน้ำชลประทานซึ่งได้มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับลงวันที่ 7 พฤษภาคม 2533
กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทานแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข 1 เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บ
ค่าชลประทาน โดยออกเป็นกฎกระทรวง ทั้งนี้ ตามความในมาตรา 8 (1) แห่งพระราชบัญญัติ
การชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง
(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2518 จึงขอเสนอร่างกฎกระทรวง จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

1. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษากำแพงแสน
เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ...
2. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย เป็นทางน้ำ
ชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ...

/บันทึกวิเคราะห์สรุป...

บันทึกวิเคราะห์สรุป

(1) เรื่องเดิม

เนื่องจากการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานเพื่อกิจการโรงงาน การประปา หรือกิจการอื่นที่มีใช้การเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น ทำให้ปริมาณของน้ำในแหล่งเก็บกักมีปริมาณลดลง การเก็บค่าชลประทานจะเป็นการแก้ปัญหาการใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และโดยที่พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485 ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ออกกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้ โดยต้องแสดงแผนที่แนวเขตให้ชัดเจน

(2) เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

2.1 พิจารณาลงมติรับหลักการร่างกฎกระทรวง

2.2 เป็นการเสนอร่างกฎกระทรวงให้มีผลบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485

(3) ความเร่งด่วนของเรื่อง ถ้าดำเนินการได้รวดเร็วจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสนองนโยบายของรัฐในด้านการควบคุมดูแลแหล่งน้ำ ซึ่งภาครัฐได้มีการรณรงค์ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัดและถูกวิธี

(4)สาระสำคัญของเรื่อง

4.1 เพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลปริมาณน้ำ และเพื่อให้การใช้น้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชลประทาน จึงสมควรกำหนดให้ทางน้ำชลประทานดังกล่าวเป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการเงิน และงบประมาณ โดยเงินที่เก็บได้จากผู้ใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานเมื่อกฎกระทรวงมีผลบังคับใช้แล้ว จะนำเข้าทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน โดยใช้จ่ายเป็นค่าปรับปรุงบำรุงรักษาระบบการชลประทานอันจะทำให้ใช้เงินงบประมาณในส่วนนี้น้อยลง

4.2 การใช้น้ำนอกภาคเกษตรกรรมจากทางน้ำชลประทาน จะต้องมีการติดตั้งมาตรวัดน้ำ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งในการออกกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้นั้น จะดำเนินการได้เฉพาะทางน้ำที่มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทาน ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485 แล้วเท่านั้น ปัจจุบันมีกฎกระทรวง ฉบับที่ 42 (พ.ศ. 2540) กำหนดอัตราค่าชลประทานและหลักเกณฑ์ไว้แล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข 2

4.3 ปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำชลประทาน ปริมาณการใช้น้ำ และพื้นที่ได้รับประโยชน์ มีดังนี้

- ทางน้ำชลประทานคลองแยก 1 ซ้าย ของคลองแยก 2 ซ้าย ของคลองซอย 5 ซ้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย มีปริมาณน้ำไหลผ่านคลองประมาณ 72.00 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันยังไม่มีสำนักงานประปา หรือโรงงานอุตสาหกรรมขออนุญาตใช้น้ำ แต่มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตรประมาณ 44.00 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี นอกจากนั้นยังมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ จากทางน้ำชลประทานประมาณ 13,723 ไร่

- ทางน้ำชลประทานคลองแยก 1 ขวา ของคลองแยก 1 ซ้าย ของคลองซอย 5 ซ้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย มีปริมาณน้ำไหลผ่านคลองประมาณ 637.000 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันยังไม่มีสำนักงานประปา หรือโรงงานอุตสาหกรรมขออนุญาตใช้น้ำ แต่มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตรประมาณ 414.720 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี นอกจากนั้นยังมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ จากทางน้ำชลประทานประมาณ 46,052 ไร่

- ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย มีปริมาณน้ำไหลผ่านคลอง ประมาณ 4,000.00 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันยังไม่มีสำนักงานประปา หรือโรงงานอุตสาหกรรม ขออนุญาตใช้น้ำ แต่มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และการเกษตรประมาณ 2.8 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี นอกจากนั้นยังมีพื้นที่ได้รับประโยชน์จากทางน้ำชลประทานประมาณ 1,336 ไร่

- จากปริมาณการใช้น้ำในทางน้ำชลประทานแห่งนี้ ไม่มีผลกระทบต่อปริมาณน้ำ ในทางน้ำชลประทาน ซึ่งมีศักยภาพเพียงพอสามารถกำหนดแผนจัดสรรน้ำให้แก่ผู้ที่ขออนุญาตใช้น้ำ ในภายหน้าได้ตามความเหมาะสม

ข้อกฎหมาย

- พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม
- กฎกระทรวง ฉบับที่ 42 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติการ ชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485

- ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการ ชลประทาน พ.ศ. 2545

(5) ประเด็นของปัญหาที่ต้องการให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาลงมติรับหลักการร่างกฎกระทรวงให้มีผลบังคับใช้

(6) ความเห็นชอบจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี เนื่องจากเป็นการบังคับใช้เฉพาะภายในเขตชลประทานเท่านั้น

(7) ในกรณีที่มีกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งใดๆ กำหนดให้ต้องมีการวิเคราะห์ หรือศึกษาในเรื่องนั้นก่อนดำเนินการ ให้เสนอรายงานการวิเคราะห์หรือการศึกษา พร้อมทั้งจัดทำผลสรุป เสนอมาด้วย

ไม่มี เนื่องจากเป็นการดำเนินการเฉพาะภายในเขตชลประทานเท่านั้น

(8) ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการ และที่มาแห่งเงินค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินการจัดพิมพ์แผนที่ท้ายกฎกระทรวง ใช้เงินจากเงินทุน หมุนเวียนเพื่อการชลประทาน

(9) รายละเอียดที่ประสงค์จะให้คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ความเห็นชอบหรือมีมติ โดยให้ระบุ ให้ชัดเจน และแยกเป็นข้อ ๆ ให้ครบถ้วน

เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติหลักการร่างกฎกระทรวง จำนวน 2 ฉบับ คือ

1. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษากำแพงแสน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ... (รวม 2 ทางน้ำ คือ)

- ทางน้ำชลประทานคลองแยก 1 ซ้าย ของคลองแยก 2 ซ้าย ของคลองซอย 5 ซ้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย (จากกิโลเมตรที่ 16.488 ของคลองแยก 2 ซ้าย ของคลองซอย 5 ซ้าย ในท้องที่ตำบลตาก้อง อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ถึงกิโลเมตรที่ 12.066 ในท้องที่ ตำบลบ้านหลวง อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม)

- ทางน้ำชลประทานคลองแยก 1 ขวา ของคลองแยก 1 ซ้าย ของคลองซอย 5 ซ้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย (จากกิโลเมตรที่ 0.800 ของคลองแยก 1 ซ้าย ของคลองซอย 5 ซ้าย ในท้องที่ตำบลสนามแย้ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ถึงกิโลเมตรที่ 46.092 ในท้องที่ ตำบลวัดละมุด อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม)

2. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย เป็นทางน้ำชลประทาน ที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ... (จำนวน 1 ทางน้ำ คือ)

- ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย (จากกิโลเมตรที่ 10.055 ของคลองส่งน้ำ สายใหญ่ฝั่งซ้าย ในท้องที่ตำบลตะคร้อเอน อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ถึงกิโลเมตรที่ 15.150 ในท้องที่ตำบลท่าเรือพระแท่น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นชอบตามที่กรมชลประทานเสนอ
จึงขอส่งร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษากำแพงแสน
และโครงการชลประทานแม่กลองใหญ่ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน จำนวน 2 ฉบับ
พร้อมด้วยบันทึกคำชี้แจงรายละเอียด บันทึกหลักการและเหตุผล และแผนที่ท้ายกฎกระทรวง จำนวน 100
ชุด ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข 3 และ 4 ทั้งนี้ ขออนุมัติจัดทำแผนที่ท้ายกฎกระทรวงเป็นขนาดมาตราส่วน
1:150,000 เพื่อความชัดเจนและเหมาะสมในการลงรายละเอียดในแผนที่ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระ วงศ์สมุทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมชลประทาน

กองกฎหมายและที่ดิน

โทร./โทรสาร 0-2241-2626